

Słowa są jak walizki

- Można powiedzieć, że słowa to walizki a walizki to słowa
- Czy słowa mogą być walizkami? To jest jakiś absurd logiczny.

Słowo to „elementarna część mowy, znak języka, zespół dźwięków mowy ludzkiej będący symbolicznym oznaczeniem jakiegoś pojęcia”. Za pomocą słów określamy wszystkie pojęcia rzeczywiste i abstrakcyjne

Walizkę natomiast definiuje się jako „przenośne opakowanie na bagaż używane najczęściej w podróży”.

- No właśnie, a jak definiuje się metaforę?
- Metafora to „językowy środek stylistyczny, w którym obecne znaczeniowo wyrazy są ze sobą składniowo zestawione tworząc związek frazeologiczny o innym znaczeniu niż dosłowny sens wyrazów”

- Zgadza się. Na przykład, tak jak w wierszu „Dżabasmok” słowa - walizki są metaforą używanych bezmyślnie, przez ludzi, nic nie znaczących nakazów i zakazów. A prof. Weizenbaum powiedział, że „Metafory i analogie poprzez zestawienie razem różnych kontekstów prowadzą do powstawania nowych sposobów powtarzania. Prawie wszystko to co wiemy, łącznie z poważną nauką opiera się na metaforze”. Sposoby różnorodnego rozumienia słowa fascynują także Lewis’a Carrolla, autora „Przygód Alicji w krainie czarów”, a także „Alicji po drugiej stronie lustra”.

Niewiele osób jest w stanie zrozumieć, świat po drugiej stronie lustra. Ten świat przedstawia plansze do gry w szachy, a cała opowieść wynika z szachowego problemu, polegającego na tym, że: „Biały pionek (Alicja) zaczyna i wygrywa w jedenastu posunięciach”. Jeszcze mniej czytelników zdaje sobie sprawę, że zarówno „Przygody Alicji w krainie czarów”, jak również „Alicji po drugiej stronie lustra” w tej samej mierze nawiązują do interpretacji świata logików i filozofów, co do świata rodziców oraz ich dzieci. Oba te światy są tak samo pełne problemów z zakresu strategii, logiki, metafizyki, teorii poznania i etyki. Wymagają one niezwyklej wyobraźni podczas rozważania zasad logiki użycia oraz znaczenia słów, a także funkcji nazw, zagadek związanych z czasem i przestrzenią, tożsamości osobowej oraz problemów dotyczących zrozumienia funkcjonowania ciała i umysłu.

Na pewno bardzo świadoma tej interpretacji była Daria Kopiec, reżyserka młodego pokolenia, absolwentka łódzkiej filmówki, która adaptowała filozoficzne rozważania zawarte w utworach Lewis’a Carrolla tworząc autorski spektakl pt.: „Słowa - Walizki”.

Tytułowe „słowa – walizki” dla Darii są zarówno metaforą bezsensownie stosowanych, przez ludzi, nic nie znaczących nakazów i zakazów jak również są wizualizacją wewnętrznych myśli głównej bohaterki.

Przedstawienie w całości stworzone jest przez młodych artystów z Łodzi. Światło zrealizował Michał Gruszczyński, a odtwarza je Przemek Brynkiewicz z wydziału operatorskiego łódzkiej filmówki. Muzyka do spektaklu została napisana przez Maćka Werka jednego z muzyków i jednocześnie producentów muzycznych. Natomiast Emilia Klimczak śpiewaczka operowa z Teatru Muzycznego w

Łodzi uczyła aktorów emisji głosu. Aktorami grającymi w sztuce są artyści „Teatru Nieobliczalnego” Politechniki Łódzkiej czyli studenci i młodzi absolwenci łódzkich uczelni wyższych: wcielająca się w główną bohaterkę- Olga - studentka wzornictwa Politechniki Łódzkiej, Ida - studentka Chemii Politechniki Łódzkiej - grająca mamę Alicji oraz królową, Ania absolwentka Edukacji Artystycznej Uniwersytetu Łódzkiego, Daria studentka architektury Politechniki Łódzkiej, Kacper - absolwent Liceum Politechniki Łódzkiej i student Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego -wcielający się w rolę taty Alicji i króla, Łukasz -student Biotechnologii Politechniki Łódzkiej - grający adoratora Alicji i nauczyciela oraz Tomasz student Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej, - wcielający się w adoratora Alicji i nauczyciela fizyki.

Wszyscy, po za Olgą – Alicją, wcielają się także w głosy słyszane przez Alicję oraz w zwierzęta z lasu. W „słowach – walizkach” scenarzystka i reżyserka doszukała się schizofrenicznego świata czarów odczuwanego zarówno przez Alicję, która między zwykłymi sytuacjami słyszy głosy i widzi postacie nie istniejące w realnym świecie jak i w samych niezrozumiałych i bardzo schizofrenicznych sytuacjach na jakie może natrafić główna bohaterka.

Jest to historia dorastania 13 i pół – letniej dziewczynki przedstawionej w jednym akcie składającym się z kilku przenikających się scen. Spektakl rozpoczyna się od wyjścia na scenę Idy wnoszącej „fotel sacco” za nią razem z fotelami po kolei wchodzi Kacper, Daria, Łukasz, Tomek, Ania oraz Olga. Siadają w dwóch rzędach.

- Ala ma kota, a kot ma Alę – zaczyna Ida – i od razu wiadomo, że jesteśmy w szkole.

Podczas tej sceny, Daria Kopiec, kapitalnie przedstawia obłęd zajęć lekcyjnych, który może spowodować, że młoda kształtująca się jeszcze osoba może zgubić rzeczywistość. Nauczycielka Polskiego (Ida) w trakcie prowadzonej przez siebie lekcji pyta Alicję:

- Dlaczego tak ważny jest Słowacki?

W chwili gdy otrzymuje od Alicji nie zadawalającą ją odpowiedź wydziera się:

- Bo Słowacki wielkim poetą był!

I nagle wstaje (Tomasz) mówiący:

- Słowacki pociąg jedzie z miasta A do miasta B z prędkością... - Nauczyciel fizyki przedstawia dobrze wszystkim znane zadanie z fizyki zaczynające się od historycznych już słów „Z miasta A do miasta B jedzie pociąg z prędkością...”

W ten sposób autorka ilustruje szkolną rzeczywistość, która może zgubić lub doprowadzić do obłędu.

Druga scena przedstawia Alicję, która wróciła do domu.

Wszyscy aktorzy z „foteli sacco” ustawiają stół i krzesła. Na scenie pozostaje tylko Alicja i dwójka aktorów Ida i Kacper, którzy wcielają się w rodziców Alicji. Mama i Tato głównej bohaterki kłócą się właśnie o „słowa - walizki”.

Ten niezrozumiały dla Alicji świat powoduje, że realny świat zaczyna mieszać się, ze schizofrenicznym światem pełnym postaci oraz głosów wymyślonych przez Alicję: Królestwa rządzonego przez najmądrzejszych i najważniejszych Króla i królowej i lasu pełnego różnych zwierząt.

Kot (Tomasz) tłumaczy Alicji, że straciła kontakt z rzeczywistością:

- Obląkana jakaś- mówi kot
- Skąd wiesz, że jestem obląkana – pyta Alicja
- Na pewno jesteś. Inaczej nie znalazłabyś się tutaj.

Zagubiony kot udowadnia także Alicji, że jest obląkany:

- Pies nie jest obląkany. Warczy gdy jest zły i merda ogonem gdy jest zadowolony. Ja merdam ogonem gdy jestem zły i warczę gdy jestem zadowolony. Wobec tego jestem obląkany.
- Natomiast do królowej Alicja mówi:

- Zgubiłam swoją drogę
- co masz na myśli? Zgubiłaś swoją drogę?

Fenomenalność tych scen polega na tym, że mogą być ona interpretowane jako widzenia Alicji lub też jako jej pobyt w szpitalu psychiatrycznym.

Natomiast już dorosła Alicja do swojego towarzysza (Łukasza) pytającego

- Kim jesteś?

Odpowiada:

Nie wiem kim byłam dzisiaj rano, ale przypuszczam, że od rana zmieniłam się kilka razy.

Sztuka Darii Kopiec stworzyła fenomenalny kolage literacki stworzony z utworów Lewis’a Carrolla otworzyła w ten sposób dyskusję dotyczącą granicy absurdu prowadzącego do choroby psychicznej. Pozostawiła widzowi wiele spraw do przemyślenia.

To oglądający powinien znaleźć odpowiedź na pytanie czy materialistyczny świat, pęd do kariery, i ogromna potrzeba bycia lepszym, ważniejszym,, a także brak zrozumienia w rodzinie nie prowadzi do obłądzenia i choroby psychicznej młodych ludzi, którzy nie potrafią odnaleźć się w rzeczywistości XXI w. Moim zdaniem ten spektakl porusza bardzo istotny i trudny temat szuka odpowiedzi na pytanie gdzie są granice obłądzenia i co jest przyczyną obłąkania.

A może wszyscy całe życie spędzamy z wariatami, a wcale nie jesteśmy tego świadomi i niepotrzebnie wykluczamy z otwartego świata zamykając ich w zakładach dla obłąkanych.

Uważam także, że takie spektakle jak „Słowa – walizki”, należy polecać z jeszcze jednego powodu. Takie inicjatywy skupiają studentów, którzy mają pasję. Rozwijają ją w czasie wolnym od nauki, nie marnując przy tym czasu na mniej lub bardziej świadome robienie sobie krzywdy np. zbyt częste imprezowanie. Dlatego z całego serca polecam zobaczenie tego spektaklu i już dziś czekam na kolejną premierę wystawianą na deskach Sali Widowiskowej Politechniki Łódzkiej, przez młodych aktorów teatru Nieobliczalnego.

Kamila Czerwińska

